

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bfv.I.1046/2019/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Feleky István a tanács elnöke, Dr.
Domonyai Alexa előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. november 25.
Az ügy tárgya: kábítószer birtoklásának büntette
Terhelt(ek): vádlott neve
Első fok: Szentendrei Járásbíróság 6.B.97/2019/12. ítélet,
2018. május 8. tárgyalás
Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék 4.Bf.801/2018/7.
végzés, 2019. február 26. nyilvános ülés
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: Pest Megyei Főügyészség
Az indítvány iránya: terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a kábítószer birtoklásának büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a Pest Megyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálván a Szentendrei Járásbíróság 6.B.97/2019/12. számú ítéletét és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Bf.801/2018/7. számú végzését megváltoztatja:

A próbára bocsátást mellőzi. A terheltet 200 (kétszáz) napi tétel pénzbüntetésre ítéli. Az egynapi tétel összegét 1.000 (ezer) forintban határozza meg. Az így kiszabott 200.000 (kétszázezer) forint pénzbüntetést a Budapest Környéki Törvényszék Gazdasági Hivatalának külön felhívására köteles megfizetni. A pénzbüntetést meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint

azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] **I.** A Szentendrei Járásbíróság a 2018. május 8. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 6.B.97/2019/12. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki a 2016. augusztus 15-én elkövetett kábítószer birtoklásának büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 178. § (1) bekezdés].
- [2] Ezért őt 1 évre próbára bocsátotta. Rendelkezett továbbá a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költségről.
- [3] Az elsőfokú bíróság a próbára bocsátást azzal (is) indokolta, hogy a terhelt paranoid pszichózisban szenved, ami a beszámítási képességét közepes fokban korlátozta, s így a büntetés korlátlanul enyhíthető [Btk. 17. § (2) bekezdés].
- [4] A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2019. február 26. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 4.Bf.801/2018/7. számú végzésével az elsőfokú ítéletet - rendelkező részén túli korrekció mellett - helybenhagyta.
- [5] A másodfokú bíróság észlelte, hogy a próbára bocsátás alkalmazása törvényt sértő.
- [6] Rögzítette, hogy próbára bocsátásnak vétség, valamint háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő büntett miatt van helye [Btk. 65. § (1) bekezdés]. Ugyanakkor a kábítószer birtoklásának büntette [Btk. 178. § (1) bekezdés] egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A terhelt terhére irányuló fellebbezés hiányában viszont büntetés nem szabható ki [a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 595. § (4) bekezdés a) pont].
- [7] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Pest Megyei Főügyészség Bf.1708/2018/5-I. számon felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontját megjelölve a terhelt terhére: a próbára bocsátás törvényt sértő alkalmazása miatt, pénzbüntetésre ítéelés érdekében.
- [8] A megyei főügyészség megismételte a másodfokú bíróság álláspontjában foglaltakat, továbbá rámutatott, hogy korlátlan enyhíthetőség esetén is csak büntetés kiszabására van lehetőség [Be. 82. § (5) bekezdés]. Indítványozta a megtámadott határozat tanácsülésen történő megváltoztatásával a terhelt pénzbüntetésre ítéelését.
- [9] A Legfőbb Ügyészség a BF.970/2019/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt - annak indokaival egyetértve - fenntartotta, s ugyancsak a megtámadott határozat tanácsülésen történő megváltoztatásával a terhelt pénzbüntetésre ítéelését indítványozta.
- [10] A terhelt védője nem tett észrevételt az ügyészség álláspontjára. A

terhelt az észrevételében - bármilyen megokolás nélkül - állította, hogy a kábítószer előállítására alkalmas növények termesztésének, forgalmazásának és felhasználásának rendjéről szóló 162/2003. (X. 16.) Korm. rendelet 3. §-a tartalmilag ellentmond a Btk. 182. §-ának, s a későbbi jogszabály normáinak alkalmazási elsődlegessége van a korábbival szemben. Egyébiránt a felülvizsgálati indítvány szerint az irányadó tényállás ellentmondást, valótlanyságot és sugalmazást tartalmaz.

- [11] **III.** A Pest Megyei Főügyészség - Legfőbb Ügyészség által véglegesített - felülvizsgálati indítványa alapos.
- [12] 1. A terhelt terhére az ügyészség terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt [Be. 651. § (1) bekezdés]. Felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni [Be. 652. § (3) bekezdés]. Miután a megyei főügyészség felülvizsgálati indítványa hat hónapon belül (2019. augusztus 1.) érkezett az elsőfokú bírósághoz, az ebből a szempontból is joghatályos.
- [13] 2. A Kúria a felülvizsgálati indítványt - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - tanácsülésen bírálja el [Be. 660. § (1) bekezdés]. A Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz, ha a) a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozza, vagy b) ezt a tanács elnöke egyéb okból szükségesnek tartja [Be. 660. § (2) bekezdés].
- [14] A felülvizsgálati indítvány a terhelt terhére irányul. A felülvizsgálati indítvány kézbesítése a terhelt és a védő részére egyaránt 2019. október 18. napján megtörtént. A terhelt és védője a nyitvaálló határidőn belül, s azt követően sem indítványozta nyilvános ülés kitűzését.
- [15] A Kúria tanácsának elnöke az egyetlen kötelező rendelkezésen túl a saját belátása alapján döntött arról, hogy a főszabályt vagy az engedő szabályt követi-e.
- [16] A Kúria nem látott ésszerű okot arra, hogy eltérjen a főszabálytól. Ezért tanácsülésen bírálta el a felülvizsgálati indítványt.
- [17] 3. A felülvizsgálati indítvány szerint törvénysértő a próbára bocsátás alkalmazása.
- [18] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt helye van [Be. 648. § a) pont]. A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság - a bűncselekmény törvénysértő minősítésén túl - a Btk. más szabályának megsértésével alkalmazott törvénysértő intézkedést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulat, bb) alpont].
- [19] A Kúria a jogerős ügydöntő határozatot - a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel - csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés].
- [20] A Kúria a terhelt észrevétele kapcsán megjegyzi, hogy a 162/2003. (X. 16.) Korm. rendelet 3. §-ára vonatkozó hivatkozásával szemben a másodfokú bíróság indokolása szerint az igazságügyi vegyészszakértői vélemény alapján a terhelttől lefoglalt növények a Btk. 459. § (1) bekezdés 18. pont a) pontja értelmében az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett egységes kábítószer egyezmény I. jegyzékére figyelemmel kábítószernek minősülnek. A

Legfőbb Ügyészség átiratának 1. oldal 5. bekezdése pedig csupán az elsőfokú ítéletben megállapított - ekként irányadó - tényállást tartalmazza.

- [21] Az alapügyben eljáró bíróságok a terheltet a Btk. 178. § (1) bekezdése szerint minősülő és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő kábítószer birtoklásának büntetében mondták ki bűnösnek.
- [22] Ugyanakkor a Btk. 65. § (1) bekezdése vétség, valamint a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő büntett miatt teszi lehetővé az elkövető próbára bocsátását, azaz a büntetés kiszabásának próbaidőre történő elhalasztását. Ez a rendelkezés a büntető anyagi jog olyan „más”, mérlegelést nem tűrő szabálya, amelyet az alapügyben eljáró bíróságok megsértettek.
- [23] A terhelt terhére megállapított bűncselekmény büntetési tételének alsó határa egy évig terjedő szabadságvesztés.
- [24] Az irányadó tényállás szerint a terhelt beszámítási képessége közepes fokban korlátozott, miáltal büntetése korlátlanul enyhíthető [Btk. 17. § (2) bekezdés].
- [25] A Btk. 82. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha e törvény korlátlan enyhítést enged, bármely büntetési nem legkisebb mértéke is kiszabható. E rendelkezés helyes tartalma a következő ítélezési gyakorlat szerint az, hogy törvényesen a Btk. 33. § (1) bekezdésében felsorolt legenyhébb büntetési nem legkisebb mértékében is kiszabható. Bármely intézkedés alkalmazására azonban csak akkor kerülhetett volna sor, ha annak a törvényi feltételei fennállnak. Következésképpen az eljáró bíróságok a büntetés korlátlan enyhítésének eredményeként a terheltet nem bocsáthatták volna próbára, mivel a próbára bocsátás a büntetés kiszabását próbaidőre elhalasztó olyan intézkedés, amely csak a próbára bocsátás törvényi feltételrendszere esetén alkalmazható (BH 2014.98., BH 2011.330., BH 2009.197.I., BH 2006.139., BH 1980.153.).
- [26] A Kúria ezért - az ügyészség felülvizsgálati indítványában foglalt indokokkal egyetértve - megállapította, hogy a terhelttel szemben a próbára bocsátás mint intézkedés [Btk. 63. § (1) bekezdés b) pont] alkalmazására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor.
- [27] A törvénysértést a másodfokú bíróság nem küszöbölhette ki, ugyanis a súlyosítási tilalom folytán a másodfokú bíróság a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában nem szabhat ki büntetést azzal szemben, akinek az ügyét elsőfokon önállóan alkalmazott intézkedéssel bírálták el [Be. 595. § (4) bekezdés a) pont].
- [28] A Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja akként rendelkezik, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a Btk. más szabályának megsértése miatt szabott ki törvénysértő büntetést, alkalmazott törvénysértő intézkedést.
- [29] Amennyiben a bíróság a Btk. Különös Részében az adott bűncselekmény

törvényi tényállásban meghatározott büntetési tétel legkisebb mértékét a büntetés kiszabásának a 80. §-ában foglalt rendelkezéseire - és a BKv 56. számú véleményben foglalt bünteteskiszabási tényezőkre - figyelemmel túl szigorúnak találja, enyhítéssel élhet [Btk. 82. § (1) bekezdés]. Az (1) bekezdés alapján, ha a büntetési tétel alsó határa egyévi szabadságvesztés, ehelyett rövidebb tartamú szabadságvesztést lehet kiszabni [Btk. 82. § (2) bekezdés d) pont], a (2) bekezdés d) pontja esetében szabadságvesztés helyett - többek között - pénzbüntetés is kiszabható [Btk. 82. § (3) bekezdés].

- [30] A Kúriát a rendkívüli jogorvoslat csupán a törvényben felsorolt jogszabálysértések kiküszöbölésére jogosítja fel, a bünteteskiszabási tényezők újraértékelésére azonban már nem. Erre kizárólag a bűnösségi kör változása esetén nyílik törvényes lehetősége. A Kúria - mivel a rendes eljárásban beállt súlyosítási tilalom ellenére a rendkívüli jogorvoslati eljárásban megnyílt a lehetősége - indokoltnak találta tényleges joghátrány kiszabását.
- [31] A Kúria - bár a terhelt beszámítási képessége közepes fokban korlátozott és a büntetés korlátlanul enyhíthető - figyelemmel a terhelt beszámítási képességének közepes fokú korlátozottságára és az elsőfokú bíróság által rögzített további enyhítő körülményekre (elsőfokú ítélet 3. oldal 2. bekezdés: büntetlen előélet, ténybeli beismerés), s egyetértve a felülvizsgálati indítvánnyal - a terheltet oly módon ítélte pénzbüntetésre, hogy a korlátlan enyhítés lehetőségét nem kellett alkalmaznia.
- [32] A pénzbüntetés napi tételének számát a bűncselekmény tárgyi súlyára figyelemmel, míg az egy napi tételnek megfelelő összeget a terhelt mérsékelt jövedelmi (alkalmi munkából származó legfeljebb havi nettó 120.000 forint) és vagyontalan viszonyaihoz mérten határozta meg [Btk. 50. § (1) bekezdés, (3) bekezdés].
- [33] A pénzbüntetés meg nem fizetésének jogkövetkezményére irányuló figyelmeztetés a Btk. 51. § (1) bekezdés 1. fordulatan és a (2) bekezdés 2. mondatán alapul.
- [34] 4. A Kúria a hivatalból lefolytatott vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] alapján a felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] nem észlelt.

Az indítvány és a döntés egyező elvi tartalma

- [35] I. A büntetés enyhítésre vonatkozó rendelkezések alapján általános érvényű, hogy az adott bűncselekményre vonatkozó törvényi tényállásban meghatározott büntetés helyett kizárólag büntetés kiszabására kerülhet sor.
- [36] II. Próbára bocsátás korlátlan enyhítés esetén is csak akkor alkalmazható, ha annak törvényi feltételei fennállnak.

Záró rész

- [37] A kifejtettek értelmében a Kúria az ügyészség felülvizsgálati indítványának helyt adott, a megtámadott határozatot megváltoztatta [Be. 662. § (2) bekezdés b) pont 2. fordulat], és a törvénynek megfelelő határozatot hozva a terheltet pénzbüntetésre ítélte.
- [38] Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta [Be.

662. § (1) bekezdés].

- [39] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, ami következik a Be. 458. § (3) bekezdésből is, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. Az ítélet ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. november 25.

Dr. Feleky István s. k. a tanács elnöke, Dr. Domonyai Alexa s. k.
előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s. k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Mátyás Gyöngyi
bíróság ügyintéző